

Pociągiem przez Piotrków i historię...

Zasób Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim skrywa wiele cennych materiałów archiwalnych, dotyczących szeroko pojętych dziejów naszego regionu. Tak jak zróżnicowana jest postać fizyczna archiwaliów, tak i wielowątkowa jest ich treść. Za pośrednictwem niniejszej wystawy pragniemy ukazać przykłady źródeł archiwalnych, dotyczących historii kolejnictwa w Piotrkowie i jego okolicach. Dobór tematyki naszej prezentacji związany jest również z przypadającą w tym roku 170. rocznicą pierwszego przejazdu pociągu przez Piotrków, co miało miejsce w dniu 2 września 1846 r.

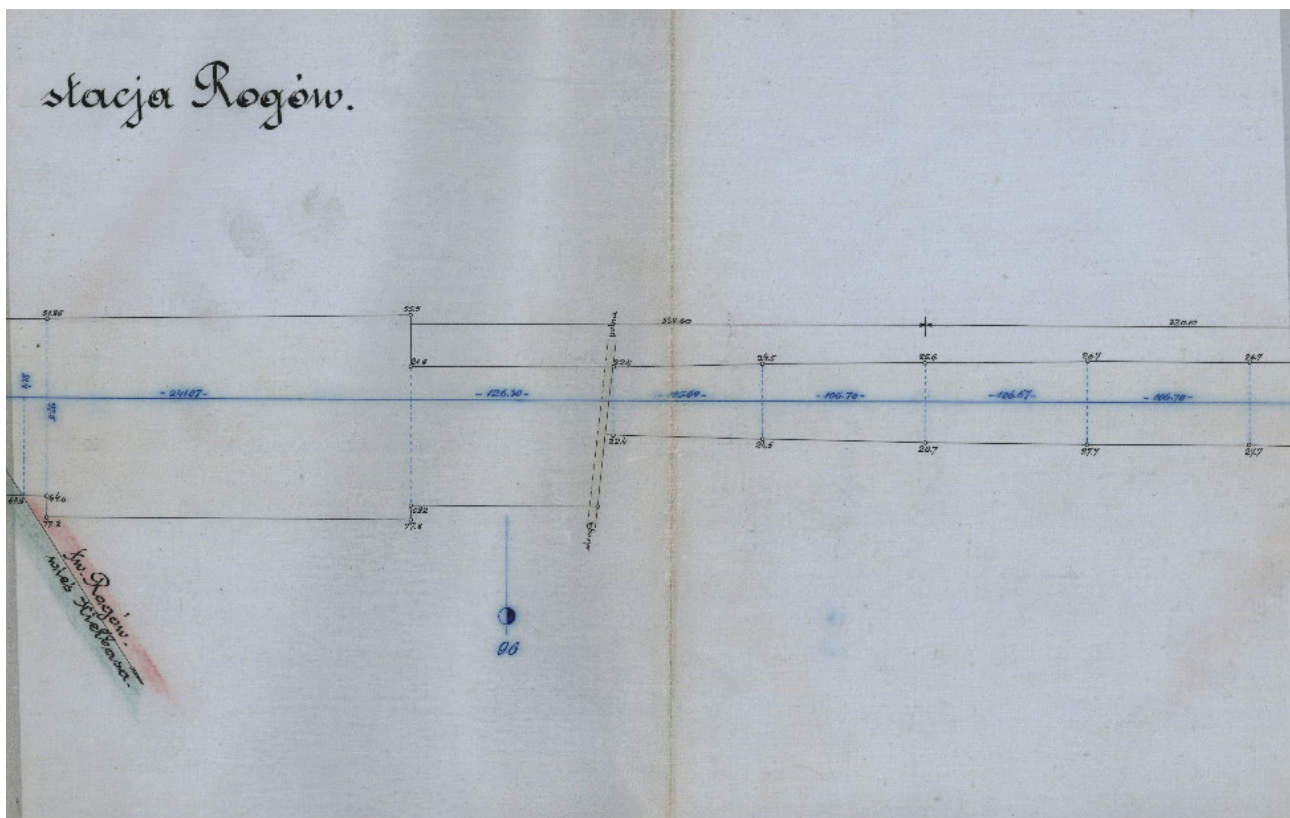
O ile data ta wiąże się z dziejami „wielkiej” linii Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, o tyle nie można zapomnieć również o kolejkach wąskotorowych, istniejących na przestrzeni dziejów na terenie powiatu piotrkowskiego, czy też przykładach kolejowej architektury. Na szeroko rozumiane dzieje i oblicza kolejnictwa składają się jednak nie tylko kilometry linii kolejowych, lecz również koleje losów osób związanych z omawianymi zagadnieniami.

Plan gruntów Polskich Kolei Państwowych, 1933 r.

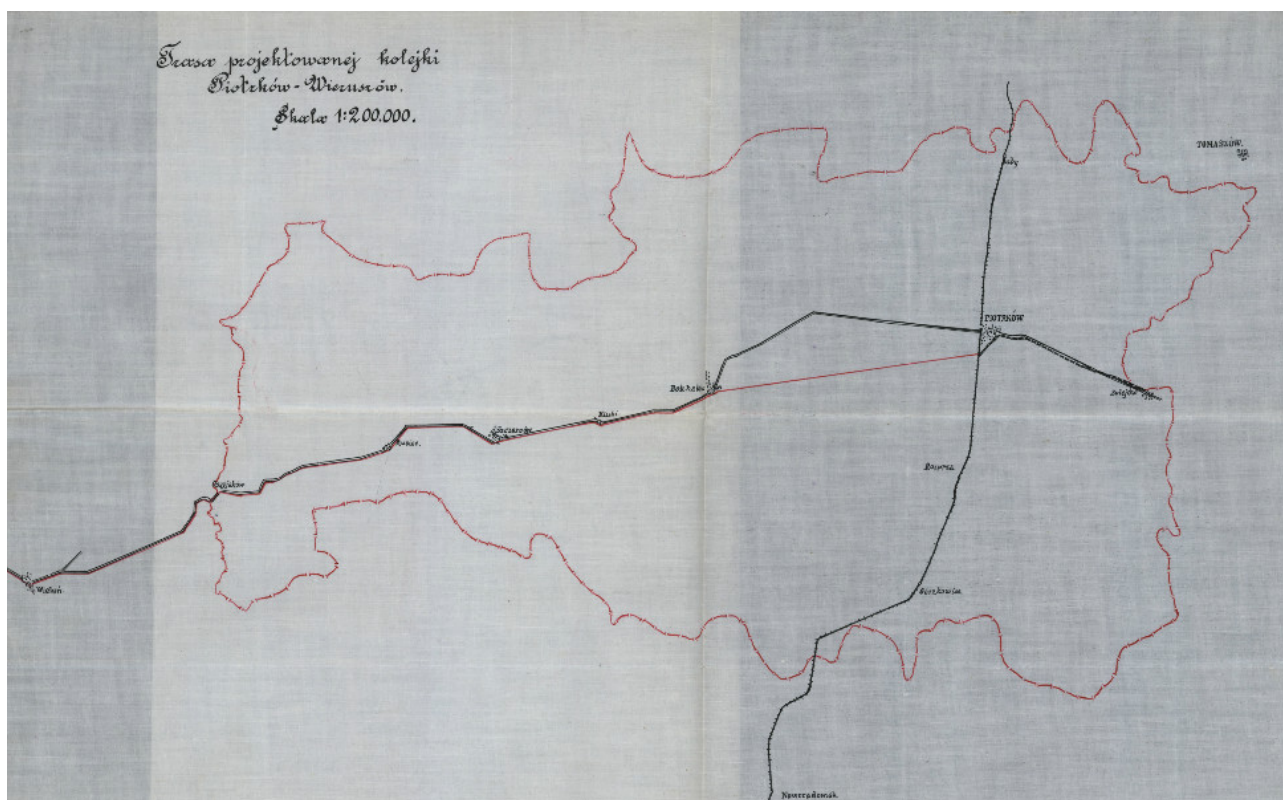
Opis gruntów przyległych.

od kłm.	do kłm.	powiat	gmina	nazwa wsi	Powierzchnia
				<u>Województwo Łódzkie</u>	
126.9 + 99,00	128.2 + 67,00	Piotrków	Bogusławice	wieś Raciborowice	6-4936
127.7 + 46,00	128.4 + 13,20	Łódź	Czarnocin	" Halska Wola	2-7784
128.2 + 67,00	128.4 + 13,20		Bogusławice	Zwirównia	40-3230
128.4 + 13,20	129.8 + 21,50		Podolice	wieś Kielczonka	
128.4 + 13,20	129.8 + 21,50		Podolice	fw. Kielczonka	8-6737
129.8 + 21,50	131.7 + 54,16		Bogusławice	wieś Baby	13-1590
131.7 + 54,16	133.4 + 31,60		Bogusławice	" Moszczenica	
133.4 + 31,60	137.8 + 41,05		Podolice	fw. Moszczenica	32-8780
132.9 + 88,30	134.2 + 16,20		Podolice	wieś Gajkowice	przylega
134.2 + 16,20	136.4 + 77,40		Bogusławice	fw. Moszczenica	wliczone do w. Moszczenica
136.4 + 77,40	137.8 + 41,05		Bogusławice	wieś Kosów	
137.8 + 41,05	139.8 + 72,00		Przydół	kol. Jarosty	
137.8 + 41,05	142.2 + 53,00		Przydół	wieś Michałów	23-3003
139.8 + 72,00	142.0 + 69,50		Przydół	" Karolinów	
142.0 + 69,50	148.4 + 30,90		—	miasto Piotrków	—
148.4 + 30,90	150.9 + 25,50		Krzyżanów	wieś Longinówka	23-2465
150.5 + 80,60	152.2 + 45,00		Krzyżanów	fw. Milejów	
152.2 + 45,00	153.3 + 68,20		Krzyżanów	kol. Urzysanów	3-3116
152.2 + 65,70	152.8 + 25,50		Krzyżanów	wieś Longinówka	wliczone do fw. Milejów
152.8 + 25,50	153.3 + 68,20		Krzyżanów	" Czekanów	1-3558
153.3 + 68,20	154.0 + 86,30		Rozprza	maj. Rozprza	
153.3 + 68,20	155.7 + 43,20		Rozprza	wieś Ignaców	
155.7 + 43,20	155.9 + 09,80		Rozprza	" Białocin	24-8189
155.8 + 73,25	156.0 + 31,60		Rozprza	" Ignaców	
155.9 + 09,80	156.1 + 39,70		Rozprza	maj. Rozprza (rozparcelowany)	
156.0 + 31,60	157.2 + 25,70		Rozprza	" "	
157.2 + 25,70	161.3 + 04,90		Rozprza	wieś Stara Wieś	19-6916

Naszą ekspozycję otwierają trzy ilustracje zaczerpnięte z planu gruntów kolei państwowych z 1933 r. Składający się z kilku arkuszy, liczący wiele metrów plan linii kolejowej, pochodzi z zespołu o nazwie „Hipoteka Powiatu Piotrkowskiego”. Oprócz barwnych wykresów zawiera on również dokładne zestawienia tabelaryczne, dotyczące gruntów znajdujących się w sąsiedztwie torów kolejowych. Pozostając przy planach, warto przywołać również szkic projektowy planowanej w latach I wojny światowej kolejki wąskotorowej Piotrków – Wieruszów. Planów tych niestety nie udało się zrealizować.

Szkic planu budowy kolejki Piotrków-Wieruszów

Bilet na przejazd bezpłatny kolejką wąskotorową Piotrków-Sulejów, 1927 r.

Letni rozkład jazdy kolejki sulejowskiej, 1908 r.

**LETNI ROZKŁAD
RUCHU POCIĄGÓW TOWAROWO-OSÓBOWYCH
na Drodze Żelaznej Wąskotorowej PIOTRKÓW-SULEJÓW
od dnia 1/4 Kwietnia 1908 roku.**

№ 1 BIS	№ 3 BIS	№ 1	№ 3	№ 5	№ 7	S T A C J E		№ 2	№ 4	№ 6	№ 8	№ 2 BIS	№ 4 BIS
g. m.	g. m.	g. m.	g. m.	g. m.	g. m.			g. m.	g. m.	g. m.	g. m.	g. m.	g. m.
7 55	2 20	6 10	10 00	3 20	6 30	o	odchod. Piotrków przychod.	8 55	12 55	5 51	9 25	4 03	8 44
8 00	2 26	6 15	10 05	3 26	6 35		„ Milejówka „	8 51	12 51	5 47	9 21	3 59	8 40
8 07	2 36	6 21	10 12	3 36	6 42		„ Starostwo „	8 47	12 47	5 43	9 17	3 55	8 36
8 15	2 44	6 29	10 20	*3 44	6 51		„ Bugaj „	8 37	12 37	5 34	9 07	*3 45	8 26
*8 26	*2 55	6 39	10 31	3 55	7 01		„ Uszczyn „	*8 27	12 27	5 24	8 57	3 31	8 14
8 39	3 09	6 52	10 45	4 09	7 15		„ Przygłów „	8 13	12 13	5 11	8 44	3 17	8 00
8 49	3 19	7 02	10 55	4 19	7 25		przych. Sulejów odchod.	8 00	12 00	5 00	8 30	3 05	7 45
8 52	3 21	7 05	10 58	4 21	*7 28		odchod. Sulejów przychod.	7 32	11 28	4 43	8 00	2 38	7 18
8 57	3 26	7 10	11 03	4 26	7 33		„ platf. Klasztor „	7 28	11 24	4 39	7 56	2 34	*7 14
9 00	3 29	7 14	11 07	4 29	7 37		przych. Tartak odchod.	7 24	11 20	4 36	7 52	2 30	7 10

OBJASNIENIA: 1) *) Skrzyżowania. 2) Pociągi oznaczone №№ 1 bis i 2 bis kursować będą tylko w dnie targowe w Sulejowie. 3) Pociągi oznaczone №№ 3 bis i 4 bis kursować będą tylko w wykazane poniżej dnie świąteczne:

w Maju—3, 8, 10, 17, 24, 28 i 31. — w Czerwcu 7, 8, 14, 18, 21, 28 i 29. —

w Lipcu—5, 12, 19 i 26, — w Sierpniu 2, 6, 9, 15, 16, 23 i 30. — we Wrześniu—6 i 8.

4) Godziny z podkreśleniami minutami oznaczają czas od godz. 6-ej wieczorem do godz. 5⁵⁹ rano.

w 2853. Tłocznia M. Dobrzańskiego w Piotrkowie.

Tym tropem docieramy do dziejów piotrkowskich wąskotorówek, których najsłynniejszym przykładem był Droga Żelazna Wąskotorowa Piotrków – Sulejów. O jej historii świadczyć mogą zaczerpnięte z zasobu naszego archiwum materiały, takie jak choćby bilet kolejowy z 1927 r., czy też letni rozkład jazdy kolejki z 1908 r. Zagadnienia techniczne i organizacyjne słynnej w naszym regionie wąskotorówki ukazują dokumenty dotyczące jej budowy i dochodowości, taboru, czy regulacji cen przejazdu. Nie brak także zdjęć, ilustrujących tragiczny epizod z dziejów sulejowskiej kolejki – zniszczeń wojennych z 1914 r. Na potwierdzenie faktu, iż w naszym regionie funkcjonowało więcej podobnych instalacji wąskotorowych, prezentujemy również odpis pisma z 1919 r. mówiący o wykorzystywaniu do budowy lokalnych dróg wąskotorowej kolejki do robót ziemnych.

Opis i obliczenie dochodowości kolejki sulejowskiej

OPIS I OBLICZENIE DOCHODOWOSCI.

Długość linii drogi Żelaznej Wąskotorowej Piotrków Sulejów.

Droga żelazna Piotrków Sulejów łączy st. Piotrków położoną obok stacji towarowej tejże nazwy na Dr. Ż. Warszawsko Wiedeńskiej z osadą Sulejów, stamtąd zaś prowadzi przechodząc Pilicę po moście 40 sążni bocznica do kopalni kamienia wapiennego na prawym brzegu tejże rzeki.

Szerokość toru jest 750 m|m.

Długość linii głównej wynosi wiorst.... 14 w. 247 s.

.. bocznicy 2 w. 485

razem 17 w. 232 s.

Długość torów stacyjnych 2 w. 117 s.

ogólna długość torów 19 w. 350 s. = 21, 013 k

Nadto na stacji Piotrków ułożono torów o szerokości normalnej |1. 435 m.| — 802 s. — t.j. 1,711 kil.

Relsy i podkłady Linja ułożona jest z relsów stalowych wagi 10,167 f. |13, 64 ki na metr|, z laszami winklowemi, na podkładach dębowych 5 stopowych |1.64 m.| 4 I |2'| — 9' |II4|203 — 228 m|m.

Spadki i łuki Minimalny promień łuków na linii 45 s. = 96 m. — maksymalne spadki 0.015 |na bocznicy 0.016|.

Mosty Mosty są następujące:

	I most na Pilicy — 8 przęseł — otwór	40 s.	= 85,74 m.
	I .. na Łuciąży II	32.40 s.	= 69.82 m.
	I .. na Bugaju 2	6 s.	= 12.80 m.
	I .. na Strawie I	3 s.	= 6.40 m.
<u>żelazne</u>	2 .. po 3 m. 10 otworu		
	6 .. po 1 m. 70 ..		
	2 .. po 1 m. 22 ..		
	I most sklepiony 2 s. = 4.26 m.		

2 rury żelazne

Przyczółki mostów kamienne na cementie

Filary z pali dębowych. Przy moście na Pilicy urządzone są lodorezy.

2.

Budynki Na stacji Piotrków : Murowane:

Budynek pasażerski z mieszkaniami dla służby
Remiza dla 4 lokomotyw z warsztatami
Magazyn dla eksploatacji

Drewniane:

Magazyn towarowy z rampą wyładunkową
Wychodki

Na stacji Sulejów: Murowane:

Budynek pasażerski z mieszkaniami dla służby

Drewniane:

Magazyn towarowy z rampą wyładunkową
Remiza dla I parowozu
Wychodki

Na 3-ech przystankach: Bugaj, Uszczyn, Przyglów

Murowane:

Budynki pasażerskie

Drewniane:

Wychodki

Stacje Na dwóch końcach linii głównej znajdują się dwie stacje Piotrków i Sulejów; między nimi zaś 3 przystanki.

Na stacjach Piotrków i Sulejów pobudowane są 2 tarcze obrotowe dla parowozów.

Na stacji Piotrków znajduje się waga wagonowa Ferbainks'a dla wagonów Dr. Ż. W. W.

na stacji Sulejów zaś dla wagonów wąskotorowych.

2 murowane studnie z pompami ręcznymi w Piotrkowie i w Sulejowie.

Tabor ruchomy

Tabor ruchomy jest następujący:

A. Lokomotywy: I lokomotywa 4-o kołowa fabr. Krauss'a

3 lokomotywy 6-o kołowe .. Bersig'a

B. Wagony: I Wagon osobowy II|III kl. na wózkach

2 III kl. ..

I III kl. .. z przedziałem pocztowym

4 .. towarowe kryte siły nośnej 375 p.

2
DROGA ŻELAZNA
WARSZAWSKO-WIEDĘSKA

WYDZIAŁ MECHANICZNY

9 Kwieciana 1910r.

N° 14931

za N° 125
14/Kwieciana 1910r.

Do Dyrekcji

Drogi Żelaznej Podjazdowej
Piotrków-Sulejów

Krolewska N° 1

w miejscu

Niniejszym mam zaszczyt zakomunikować,
że 4 zestawy kołowe z pod markotworzonych wa-
gonów zostały wysłane do Piotrkowa dnia 2 Kwieciana
r. b. za listem przewozowym N° 589922, duplikat
którego został przesłany pod adresem Dyrektora
drogi Piotrków-Sulejów w Piotrkowie. Jednocześnie
dotarłam akt odbiorczy z dnia 2 Kwieciana r. b.
o skutecznieniu naprawy powyższych 4 zestawów
kołowych z prośbą o podpisanie i wrót do mego biura,
pozem będę M. P. Paom przestana kopia tego aktu.

NACZELNIK WYDZIAŁU
MECHANICZNEGO

Sudziński

N° 232.

Объявление.

Симъ доводится къ свѣдѣнію, что на основаніи разрѣшенія Департамента Желѣзнодорожныхъ Дѣлъ Министер-ства Финансовъ отъ 16 Ноября 1907 г. № 9967\2185 и публикаціи въ Сбор-никѣ Тарифовъ № 1968 отъ 23 Февраля 1908 г. (извѣщеніе № 12333)—НА ПЕ-ТРОКОВСКО - СУЛЕЕВСКОМЪ УЗКО-КОЛЕЙНОМЪ ПОДЪѢЗД. ПУТИ, вза-мѣнъ донынѣшнихъ цѣнъ за пасса-жирскіе билеты, начиная съ

23 МАРТА (5 АПРѢЛЯ) 1908 Г.

за проѣздъ пассажировъ въ вагонахъ III класса, будутъ взиматься платы опредѣленныя въ ниже-приведенной таблицѣ.

ТАБЛИЦА

плата за проѣздъ пассажировъ по главной линіи и вѣтви Петроновско - Сулеевскаго подъѣзднаго пути. ВКЛЮЧИТЕЛЬНО СЪ ГОСУДАРСТВЕННЫМЪ СБОРОМЪ.

Отъ или до станціи Od albo do stacyi	Петроновъ Piotrków	Староство Starostwo	Бугай Bugaj	Ущинъ Uszczyn	Пржиговъ Przyglów	Сулеевъ Sulejów	Тартакъ Tartak
	к о п ѣ й н и к о р і е ж к и						
Петроковъ — Piotrków	—	5	8	12	18	22	25
Староство — Starostwo	5	—	4	10	15	20	22
Бугай — Bugaj	8	4	—	6	15	20	22
Ущинъ — Uszczyn	12	10	6	—	9	14	15
Пржиговъ — Przyglów	18	15	15	9	—	7	10
Сулеевъ — Sulejów	22	20	20	14	7	—	5
Тартакъ — Tartak	25	22	22	15	10	5	—

ПРИМѢЧАНІЯ: а) Билеты II класса на 50% дороже. б) Плата за про-возъ дѣтей въ возрастѣ отъ 5 до 10 лѣтъ и учениковъ въ форменной одеждѣ, взимается въ половинномъ размѣрѣ соот-вѣтственнаго класса.

Управление.

Ogłoszenie.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że na mocy zezwolenia Departamentu do Spraw Kolejowych przy Ministerjum Skarbu, z dnia 16\29 Listopada 1907 r. za № 9967\2185 i zamieszczonego, w № 1968 Zbioru Taryf z dnia 23 Lutego (7 Marca) 1908 r., ogłoszenia za № 12333, —NA DRODZE ŻEL. PODJAZDOWEJ WĄZKOTOROWEJ PIOTRKÓW-SULEJÓW, wzamian dotychczasowych opłat za bilety pasażerskie, począwszy od dnia

23 MARCA (5 KWIETNIA) 1908 R.

pobierać się będzie za przejazd pasażerów w wagonach klasy III, opłatę według poniżej za- mieszczonej tablicy.

TABLICA

opłat za przewóz pasażerów po linii głównej i boczniczy drogi żelaznej podjazdowej Piotrków-Sulejów. ŁĄCZNIE Z PODAT- KIEM PAŃSTWOWYM.

UWAGI: а) Bilety klasy II o 50% droższe. б) Dzieci w wieku od 5 do 10 lat i uczniowie zakładów naukowych w uniformach płacą połowę biletu odpowiedniej klasy.

Zarząd.

2851. W drukarni M. Dobrzańskiego w Piotrkowie.

Zniszczenia wojenne torów kolejki sulejowskiej, 1914 r.

Pismo w sprawie wąskotorowej kolejki do robót ziemnych w powiecie piotrkowskim, 1919 r.

Nr 456.

Odpis do punktów 4

Do Pana Inspektora Drogowego
w Podg

Naskutek polecenia z dn. 29 września N. 837
donoszę niniejszem, iż Wydział Drogowy po-
wiatu Piotrkowskiego przejął od Oddziału
Technicznego b. władz okupacyjnych 2418 m. b.
szyn kolejki do robót ziemnych oraz 21 koleb i
14 ram do wózków, o czym w swoim czasie po-
miadamie Ministerstwo Spraw Wojskowych i Głó-
wny Urząd Likwidacyjny w Lublinie.

Materiał ten, przejęty w stanie takim (wózki) do-
prowadzony został do stanu używalności i jest
używany przy budowie nowych dróg: Piotrków-
Turyń, Bełchatów-Wądlów i Bełchatów-Kamień.
Materiał ten jest niezbędnie potrzebny do czasu
ukończenia uchwalonej przez Sejmik budowy 43^{ch}
kilometrów szosy, a więc jeszcze na przeciąg dwóch lat.

podp. W. Inżynier Rudecki W.

Piotrków d. 3/X. 19r.

Zgodnie z opinią zaświadczoną

Technik - Sekretarz

Piotrków d. 11/X. 1911.

Wajchowski
wice-h.

Co do punktów 4 należy wykonać w czasie
w Moskorzynie i Lublinie.

Cóż jednak działo się na piotrkowskiej stacji „wiedunki” w odległych czasach? Oprócz ruchu pasażerskiego i towarowego, piotrkowski dworzec kolejowy był świadkiem przejazdu m.in. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Stanisława Wojciechowskiego, czy też króla rumuńskiego. Tajniki zabezpieczenia przejazdów dostojnych pasażerów w 1923 r. ukazują dwa prezentowane dokumenty z epoki. Inne nietypowe zajście na terenie piotrkowskiego dworca kolejowego przybliży miłośnikowi historii zapisanej w materiałach archiwalnych interpelacja poselska z 1920 r. w sprawie nadgorliwości straży kolejowej wobec przedstawiciela polskiego parlamentu. O tym zaś, jak zabudowania kolejowe wkomponowały się w krajobraz Piotrkowa, świadczą fotografie wykonane w drugiej połowie XX wieku. Zobaczyć na nich można zarówno zabytkową bryłę piotrkowskiego dworca, widok przejazdu kolejowego przez ul. J. Słowackiego z motywem charakterystycznej kładki dla pieszych, czy też jeden z ważniejszych symboli piotrkowskiego kolejnictwa – tzw. „Pekin”, czyli powstały w okresie międzywojennym budynek mieszkalny piotrkowskich pracowników kolei.

Telefonogram w sprawie przejazdu Prezydenta RP przez Piotrków, 1923 r.

Łódź, dn. 192 .. r.

L.

Przedmiot:

Telefonogram

nadany przez Oddz. Inf., Wojew. Łódzkiego dnia 14/8 o godz. 3-20

przyjęty przez Święcickiego dnia o godz.

do P.P. Starostów pow. Brzezińskiego, Piotrkowskiego, Radomskiego.

W dniu jutrzejszym t.j. 15 b.m. przejedzie P. Prezydent

Rzeczypospolitej Polskiej ze Spały do Częstochowy i wraca tego

samego dnia do Spały, według następującej marszruty:

1/ ze Spały do Piotrkowa autem

2/ odjazd z Piotrkowa o godz. 7.30 - Rozprza godz. 7.44

Gorzkowice - 7.55, Kamieńsk 8.6, Radomsk 8.18, Ceklinów

8.29, Kłomnice 8.37, Osada Rudniki 8.47, Częstochowa 9.-

Odjazd - Częstochowa 18.-, Osada Rudniki 18.14, Kłomnice

18.24, Celkinów 18.31, Radomsk 18.45, Kamieńsk 18.55,

Gorzkowice 19.6, Rozprza 19.16, Piotrków 19.30 z Piotrkowa

do Spały samochodem.

Poleca się wydać zarządzenia celem zabezpieczenia osoby

P. Prezydenta podczas przejazdu przez terytorjum tamt. powiatu.

Obecność PP. Starostów i Komendantów Pow. Policji na dworcach

kolejowych podczas przejazdu P. Prezydenta.

Pismo w sprawie przejazdu przez Piotrków pociągu monarchy rumuńskiego, 1923 r.

Starostwo w Piotrkowie. Piotrków, dnia 24 czerwca 1923 r.

L: 59/pf. 23.
2

T A J N E

Przedmiot: Ochrona toru
i ważniejszych obiektów
kolejowych w czasie podró-
ży Rumuńskiej Pary Królew-
skiej.-

Dc

PANA KOMENDANTA POLICJI PAŃSTWOWEJ

w Piotrkowie.

Na podstawie dekretu Pana Wojewody z dnia 23/VI.r.b.

L: 3737/23/R., i w dalszym ciągu mego zarządzenia z dnia 23/VI.r.b.

L: 59/pf., podaję Panu Komendantowi do wiadomości i zużytkowania,
co następuje:

Celem przyjazdu z pomocą organom bezpieczeństwa władz
administracyjnych na czas przejazdu pociągu ~~królewskiego~~ Króla Ru-
muńskiego dla ochrony toru kolejowego, biegnącego przez obszar D.O.K.
Nr.IV od stacji kolejowej Radziwiłłów do Piotrkowa włącznie /na szla-
ku kolejowym Warszawa-Kraków/ oddane zostały przez D.O.K. Nr.IV do
dyspozycji P.Wojewody Warszawskiego i Łódzkiego oddziały wojskowe pie-
choty. Równocześnie wymienione oddziały pełnić będą ochronę stacji ko-
lejowych, leżących na powyższym odcinku, oraz mostów i wiaduktów kole-
jowych. W tym celu odcinek kolejowy Radziwiłłów-Piotrków wynoszący 90 km.
przydzielono do obsady oddziałom 18.p.p., 31.p.S.K. i 25.p.p.-

Tor kolejowy obsadzony zostaje na 1 klm. przez 8-miu szer.
i 1-go rozprawdzającego. Na każdy oddział 50 szereg.przydzielono 1-go
podoficera i 10 szereg. ponadto na stacjach kolejowych Skierniewice,
Rogów,Koluszki,Piotrków wyznaczają Dłwa w myśl podanego rozdzielnika po
1 oficerze.-

Do strzeżenia każdego mostu i wiaduktu kolejowego wyzna-
czono wartę, składającą się z 1 rozprawdzającego i 3-ch szereg.

I/ Odcinek Radziwiłłów włącznie -- Rogów włącznie, wynoszący 40 klm.
przydzielono 18 p.p.

II/ Odcinek Rogów włącznie-Rokiciny włącznie, wynoszący 19 klm.
przydzielono 31.p.S.K.

III/ Odcinek Rokiciny włącznie-Piotrków włącznie, wynoszący 31 klm.
przydzielono 25.p.p.

ver te

Interpelacja poselska w sprawie funkcjonowania piotrkowskiej straży kolejowej, 1920 r.

5

I n t e r p e l a c j a

posła Józefa K o t a s a i innych do Pana Ministra Spraw
Wewnętrznych w sprawie karygodnego zachowania się straży
kolejowej w Piotrkowie.

Jadąc w dniu 2/12 z Piotrkowa do Warszawy z domu wiozłem z sobą bochenek chleba 12 funtowy. Wtem na peronie dworca w Piotrkowie podszedł do mnie policjant, aby mi chleb skonfiskować. Nie pomogła legitymacja poselska; powiedział mi, że jego żadne legitymacje nie obchodzą i chleba zabrać nie pozwoli.

Zmuszony byłem iść z nim na posterunek, gdzie usłyszałem to samo, że chleba wozić nie mam prawa. Kiedy ich pytałem czy znają ustawę o nietykalności poselskiej, to oni kpili ze mnie i powiedzieli, że mogą zrobić jaką awanturę, to się dopiero przekonam o swej nietykalności poselskiej. Dopiero po długich targach puszczono mi chleb. A kiedy powiedziałem im, że zrobię z tego użytek, odpowiedzieli mi, że się nie boją, bo już z trzema posłami większe zatargi mieli i nic im nie zrobili.

Przeto niżej podpisani zapytują Pana Ministra Spraw Wewnętrznych:

- 1/ Czy znane są Mu takie fakty?
- 2/ Co zamierza uczynić, aby tego rodzaju fakty więcej nie miały miejsca.

Warszawa, dn. 9 stycznia 1920 r.

I n t e r p e l a n t

Józef Kotas.

J. Makolski, M. Wojtan, W. Opala, W. Idziak, Jakubowski, D. Tutaj, Buczny,
Rolla, St. Gumowski, Krysztoforski, R. Śrótko, Tylman, Szyszkowski,
H. Łoś.

Krótką przejażdżka „historycznym pociągiem” naszej wystawy nie oznacza kresu podróży. Magii i tajników dziejów piotrkowskiego kolejnictwa poszukiwać można na co dzień, przemierzając ulice Piotrkowa w poszukiwaniu pamiątek przeszłości. Ukazane na niniejszej wystawie przykłady materiałów archiwalnych mają za zadanie zachęcić szerokie grono miłośników historii do samodzielnych poszukiwań, także tych archiwalnych. Możliwe, że również w domowych zbiorach piotrkowian – w archiwach rodzinnych – odnaleźć można szereg cennych pamiątek dotyczących omawianych zagadnień.

Fotografia piotrkowskiego dworca kolejowego

Fotografia przejazdu kolejowego w okolicach dworca w Piotrkowie

Piotrkowski „Pekin”

Nawiązując po raz kolejny do wspomnianej już, 170. rocznicy pierwszego przejazdu pociągu przez Piotrków, śpieszymy z informacją o „Piotrkowskim Ekspresie Żelaznym”. W ramach jednego z naszych archiwalnych projektów edukacyjnych, realizowanych przy wsparciu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie przygotowujemy dla Państwa jednodniową gazetę okolicznościową pod tym właśnie tytułem. Na jej łamach oprócz szeregu ciekawych ilustracji zamieszczone będą również artykuły omawiające zagadnienia poruszane w ramach niniejszej wystawy, jak i wiele innych. Projekt współrealizowany jest z Europejskim Stowarzyszeniem Miłośników Modelarstwa Kolejowego w Piotrkowie Trybunalskim oraz przy współpracy z partnerami – Stacją Muzeum w Warszawie, Skansenem Rzeki Pilicy (Filią MCK) w Tomaszowie Mazowieckim oraz Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim. Bezpłatny kolportaż gazety, wraz z szeregiem innych atrakcji odbędzie się w dniu 2 września 2016 r. w nastrojowych wnętrzach piotrkowskiego dworca kolejowego. Serdecznie zapraszamy – już niebawem kolejne informacje o zbliżającej się szybkimi krokami imprezie.

2 IX 1846

2 IX 2016

PIOTRKOWSKI EKSPRES ŻELAZNY

2 WRZEŚNIA 1846 ♦ JEDNODNIOWA GAZETA OKOLICZNOŚCIOWA ♦ ARCHIWUM PAŃSTWOWE W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM ♦ 2 WRZEŚNIA 2016